

נמל חיפה הוא הנמל הגדול והוותיק ביותר בארץ, והוא מהווה כיום את השער הראשי לשינוע מטענים במדינת ישראל. נמל חיפה משופע ביתרונות גיאוגרפיים וימיים מוכחים, אולם עם זאת, הנמל נאלץ מאז ומתמיד להתמודד עם מחסור בשטחי העורף התפעולי, בשל רוחבו הצר מאוד של הנמל. תכניות הפיתוח של נמל חיפה לשנים הקרובות כוללות השקעות נרחבות, שישנו מהותית את פני הנמל

אלי יצחקוב

פיראטים, שעסקו בתקיפת אוניות סוחר בים התיכון, התקיפו את נמל חיפה בעקביות. ההתקפות על הנמל הביאו את המושל המקומי להחליט על בניית שני מגדלים, שישמרו על הנמל משני צדיו. מגדלים אלה נהרסו בתקופה מאוחרת יותר, ועם זאת, הם מופיעים בסמל העיר חיפה.

העיר חיפה החדשה חבה את ראשיתה לקפריזה של דאהר אל עומר, שליט הגליל במאה ה-18, שהרס את הכפר בעקבות סכסוך עם תושבי המקום, ובשנת 1758 בנה מחדש את חיפה, מזרחה מעט מן ההריסות, במקום שבו מצויה כיום העיר התחתית. ההחלטה להקים את חיפה מחדש הושפעה, כנראה, מצורכי הספנות והמסחר - נמל עכו, ששימש נמל ראשי לאזור כולו במשך 2,000 שנה, נסתם בסחף עם הזמן. באותה תקופה, ממדי הספינות גדלו והן יכלו לעגון רק במים עמוקים. לכן יותר ויותר ספינות פנו לעגון במעגן של חיפה, שעומקו היה מספיק דיו בעבורן ורכס הכרמל הגן עליו מפני סופות דרום-מערביות חזקות. בעיירה החדשה חיפה הוקמו מזח קצר ובית מכס חדש.

בנימין זאב הרצל, שביקר בארץ בשנת 1898, הבין וחזה את הפוטנציאל הגדול של המקום ורשם בספרו (המשך בעמ' 30)

דוד לאסקי, סמנכ"ל שיווק ופיתוח עסקי בחברת נמל חיפה

"החזון של נמל חיפה הוא להפוך ולהיות אחד משלושת הנמלים הגדולים באגן המזרחי של הים התיכון ואחד מ-30 הנמלים הגדולים בעולם", כך אומר דוד לאסקי, סמנכ"ל שיווק ופיתוח עסקי בחברת נמל חיפה, שמוסיף: "תכניות הפיתוח של נמל חיפה לשנים הקרובות כוללות השקעות נרחבות, שישנו מהותית את פני הנמל - פיתוחם של רציפים חדשים (מסוף קישון מזרח ומסוף כרמל), בניית קומפלקס שערים חדיש, הכנסת מערכת מחשוב חדשה לניהול מסופי המכולות, ועוד. השקעות אלו יצעידו את הנמל קדימה - יביאו להגדלת יכולת הטיפול באוניות, יקצרו את זמני ההמתנה והשהייה בנמל, ויאפשרו לספק שירות איכותי ללקוחות".

נמל חיפה הוא נמל עם היסטוריה ארוכה. הנמל נזכר לראשונה בשנת 104 לפסה"ס, כאשר תלמי לתירוס (תלמי התשיעי) ששלט בקפריסין הנחית חיל עצום בנמל שקמונה, כדי להילחם באלכסנדר ינאי, המלך היהודי והכהן הגדול משישלת החשמונאים. בשנת 1100, הצלבנים כבשו את חיפה והפכו את המקום לעיר משגשגת וחשובה, ולנמל ראשי ששימש את טבריה בירת הגליל. בתקופת הממלוכים הצטמצם המקום לממדים של כפר קטן ומוזנח, אך הסחר הימי הוסיף להתקיים בו. במהלך המאות ה-18 וה-19,

חברת נמל חיפה בע"מ

נאלא פביג סאקי!

- ◀ מתן שירות אמין, מהיר ויעיל
- ◀ הנמל המרכזי לסחר הישראלי
- ◀ השער לירדן, לרשות הפלשתינית ולארצות המזרח
- ◀ נמל שטעון מרכזי במזרח הים התיכון

HAIFA PORT
נמל חיפה

THE PORT OF ISRAEL

www.haifaport.co.il

אונייה טעונה במכולות

מכנה הנמל, שטחי האחסנה והציוד התפעולי

נמל חיפה רבתי משתרע לאורך החוף הצפוני של העיר חיפה. שטחו כולל שלושה אזורים:

1. **אזור הנמל הראשי**, השוכן על חופו הדרומי של נמל חיפה. אזור זה כולל את הרציפים הבאים: מכולות מערב, מטען כללי ותפוזרת, נוסעים, מינגשי גלנוע, ממגורת דגון, ודלק.
2. **אזור מסוף המכולות המזרחי**, הממוקם בעורף אזור "חוף שמן".
3. **אזור הקישון ומעגן הדיג**, המשתרע מזרחה לנמל הראשי, סביב לשפך נמל הקישון. אזור זה כולל את הרציפים הבאים: קישון מזרח (בפיתוח), קישון מערב למטען כללי ותפוזרת, מסופי כימיקלים צפוני ודרומי, ומעגן דיג וספורט.

האורך הכולל של הרציפים/המזחים בנמל חיפה רבתי הוא 6,501 מ'. זאת, על-פי ההתפלגות הבאה: אורך הרציפים והמזחים של אזור הנמל הראשי: 3,606 מ'; אורך הרציפים של אזור מסוף המכולות המזרחי: 960 מ'; ואורך הרציפים, המסופים ומעגן הדיג באזור הקישון: 1,935 מ'. עומק המים משתנה בין הרציפים, ולדוגמה: ברציפים 1-4 של אזור הנמל הראשי, העומק הוא 8.0-10.0 מ'; ברציפים 14-18 של מסוף המכולות המזרחי, העומק הוא 4.5-9.0 מ'. ובמסוף הכימיקלים הצפוני, העומק הוא 4.5-9.0 מ'.

שטחי האחסון בנמל חיפה רבתי כוללים:

- 36,850 מ"ר שטחי מסוך.
- 33,730 מ"ר שטחי סככה.
- 192,000 מ"ר שטח פתוח.
- 2,280 מ' אורך ערוגות למכולות/3,804 מקומות רצפה למכולות.

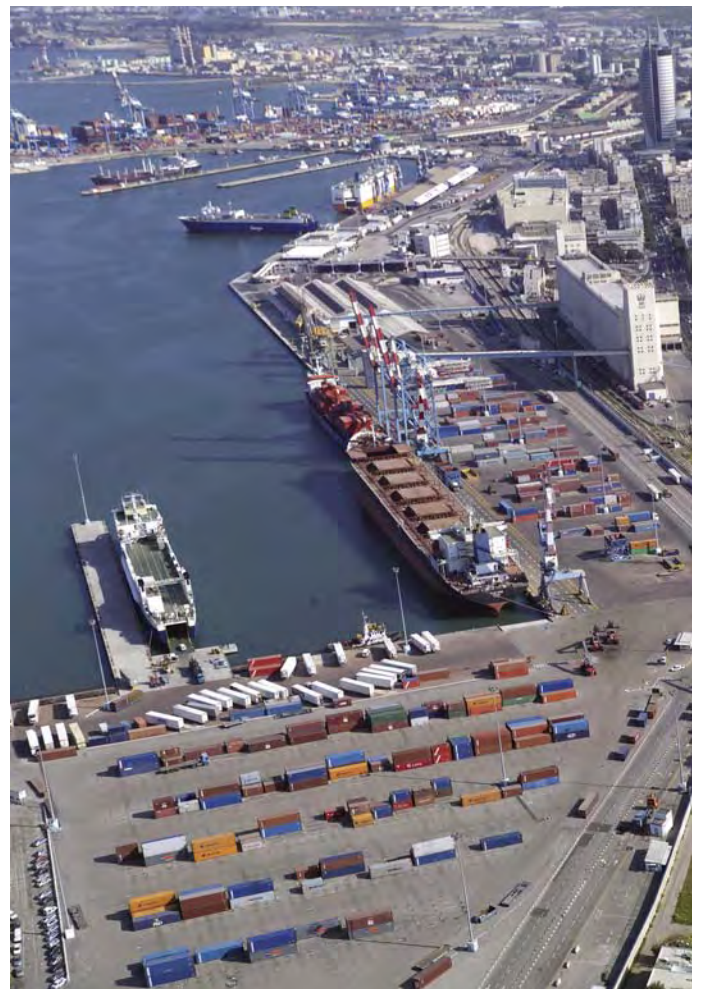
"עורף תפעולי (שטחי אחסנה ושינוע) גדול וצמוד הוא תנאי הכרחי ליעילות העבודה בנמל", מסביר לאסקי: "נמל חיפה משופע ביתרונות גיאוגרפיים וימיים מוכחים, אולם עם זאת, הנמל נאלץ מאז ומתמיד להתמודד עם מחסור בשטחי העורף התפעולי, בשל רוחבו הצר מאוד של הנמל. עורף גדול וצמוד יכול לתמוך בעבודה מול קו המים. העורף הקיים אינו עונה על צורכי הנמל, וכתוצאה מכך, יעילות העבודה נפגעת, ולדוגמה: מכולות מאוחסנות במספר אתרים בנמל ומשונעות ביניהם. פעולות מיותרות אלו מאריכות את משך הטיפול במכולות, והן מעמיסות עלויות אי-איכות על התפעול."

"אלטנוילנד" תיאור נבואי על עתידה של חיפה, כעיר נמל חשובה. בשנת 1920 הוחל בקידוחי ניסיון באתר הנמל, ושנתיים מאוחר יותר, המהנדס סיר פרדריק פלמר סקר את כל חופי הארץ, על-פי הזמנת השלטונות המנדטוריים ואישר, כי חיפה היא האתר המתאים ביותר לנמל עמוק מים. נמל חיפה נפתח רשמית ביום 31.10.1933.

נמל חיפה שימש שער למאות אלפי מעפילים ועולים, שעלו ארצה לפני קום המדינה ולמדינת ישראל לאחר הכרזתה. מלחמת השחרור וסגירת הגבולות היבשתיים של מדינת ישראל הפכו את נמל חיפה לשער חיוני אל העולם הגדול.

"נמל חיפה הוא הנמל הגדול והוותיק ביותר בארץ, והוא מהווה כיום את השער הראשי לשינוע מטענים במדינת ישראל", אומר לאסקי ומביא כדוגמה את נתוני שנת 2005: "בשנה זו, הנמל שינע: 1.123 מיליון T.E.U's (743 אלף מכולות), שהם כ-65% מכמות המכולות ששונעו בנמלי ישראל; 1,636 אלפי טונות מטען כללי ותפוזרת; 993 אלפי טונות של כימיקלים בנוזלים ועוד."

את נמל חיפה מנהלת חברת נמל חיפה בע"מ, שהחלה לפעול כחברה עצמאית בבעלות ממשלתית, באמצע חודש פברואר 2005. הכנסות החברה בשנת 2005 (החל ממועד תחילת פעילותה) היו כ-765 מיליון ש"ח ותוספת ההכנסות מן התאגידים הפועלים בנמל הייתה כ-130 מיליון ש"ח. בהרחבה לשנת פעילות מלאה, הכנסות החברה היו צפויות להסתכם בסך של כ-875 מיליון ש"ח, ותוספת ההכנסות מן התאגידים להסתכם בסך של כ-150 מיליון ש"ח. סך-כל ההכנסות לשנת פעילות מלאה היו צפויות להיות יותר ממיליארד ש"ח בשנה."

מסוף מערבי

VMI • Kanban • DFT • Lean • Ship to Machine • ALP

KDes | design studio

מדברים בשפה שלך

רכיבים, מערכות, מכלולים, כבלים, מכאניקה,
זיווד, דו, קשיחים, חומרי אריזה

ALEXANDER SCHNEIDER LTD

אלכסנדר שניידר בע"מ
רחוב הצורן 8א' איזור תעשייה חדש נתניה 42504
מען למכתבים: ת.ד. 8449 איזור תעשייה חדש נתניה 42506
טלפון: 09-8924444, פקס: 09-8924455
info@schneider.co.il www.schneider.co.il

(המשך מעמ' 30)

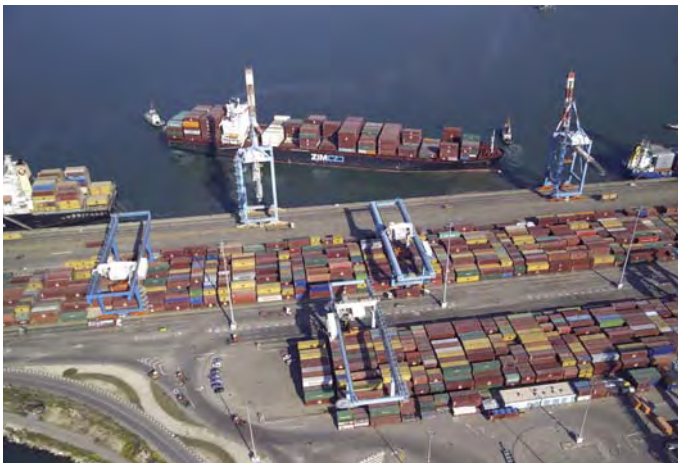

מסוף הרכבת

1996 ל-1.123 מיליוני T.E.U's בשנת 2005 (גידול של 105%). שינוע המטען הכללי בנמל חיפה כולל בעיקר: תפוזות, עץ נסור, מתכות, נייר ותאית.

שינוע גרעינים

גרעיני התבואה המגיעים אל הנמל מועברים לממגורת דגון, שמתפעלת חברת "דגון" בתי-ממגורות לישראל. הממגורה היא בעלת קיבולת של 90 אלף טונות ומשמשת לפריקת הגרעינים, לאחסונם ולהעמסתם על רכבות ועל משאיות. שלושה מדלים ניידים - שניים מכניים ואחד פניאומטי, הנמצאים על הרציף, פורקים את הגרעינים מן האוניות. הגרעינים מועברים לממגורה דרך מערכת סרטים נעים, העוברת בתוך גשר ביטון מעל הנמל.

גרירת אונייה ממסוף מכולות מזרחי

שינוע כימיקלים ודלק

המסוף לשינוע כימיקלים ולאחסונם בנמל חיפה מחולק למסוף צפוני ולמסוף דרומי. המסוף הצפוני ממוקם בצד הצפוני של נמל הקישון - רחוק ממקומות מאוכלסים וקרוב לתעשיות הכימיות באזור. במסוף הצפוני, שלוש מכליות יכולות לעגון בו-זמנית. המסוף הדרומי ממוקם סמוך לנמל קישון, והוא משמש לעגינת המכליות המגיעות למסוף. המסוף מכיל כ-70 מכלי אחסון, המחברים בצניורות אל מזה, שאפשר לקשור אליו אונייה אחת. את המסוף הדרומי מפעילה חברת "גדות מסופים" בע"מ.

שינוע הדלק מתבצע במזח מיוחד, בנמל המרכזי. נוסף על-כך, שירותי פריקה וטעינה ניתנים במינגש תת-ימי, במעגן חיצוני. את שירותי שינוע דלק מספקת חברת "שרותי נפט" בע"מ. החברה מחזיקה 41 מכלים לאחסון נפט גולמי במפרץ חיפה, בקיבול כולל של 937,600 מ"ק. במסוף שבשטח הנמל קיימים 16 מכלים נוספים לאחסון מזוט קל וכבד, סולר, נפט ובנוין בקיבול כולל של 157 אלף מ"ק.

הנהלת חברת נמל חיפה פועלת נמרצות להרחיב את העורך העורפי של הנמל ודוגמה טובה לכך היא רכישת מתחם מפעל ישמין ההיסטורי מחברת שמן תעשיות. המתחם ששטחו 88 דונם צמוד לנמל ויהיה זמין בתוך כשנתיים. הנהלת החברה מקיימת משא-ומתן עם גופים נוספים, כדי להרחיב עוד את שטח התפעול של הנמל."

הציוד המכני לשינוע מטענים בנמל חיפה הוא מן המודרניים והמשוכללים, המופעלים כיום בנמלי העולם. הציוד כולל, בין השאר, את הכלים הבאים (בסוגריים - משקל ההרמה של הכלים): 10 עגורני גשר (35 טונות); 15 עגורני שער (35 טונות); 3 עגורני חוף (עד 15 טונות); 6 עגורני חוף (עד 25 טונות); 2 עגורני חוף (עד 32 טונות); 5 עגורני חוף (עד 35 טונות); 2 עגורנים ניידים (עד 13 טונות); עגורן נייד (עד 60 טונות); 119 מלגוזות, כולל חשמליות (2.5-45 טונות); 7 מכולנוף (עד 45 טונות); 30 ספרדים למלגוזות (2.5-13 טונות); 53 ספרדים לעגורנים; 5 מגנטים לתפוזות ברזל; 11 משפכים; 4 עגורנים ניידים להרמת אדם; 84 גוררים; 127 נגררים; 16 דחפורים; 5 בולגוזות; 32 חופנים; 35 סדנאות ניידות וטרקטורים.

שינוע מכולות

מסוף המכולות בנמל חיפה כולל שני רציפים: המזרחי והמערבי. בניין המינהלה של המסוף ממוקם ברציף המזרחי, והוא כולל את המשרדים הבאים: מרכז הבקרה, משרדי המסוף ומשרדים של סוכני אוניות, סוכני מכס וחברות תובלה. הרציף המזרחי משתרע על שטח של כ-400 דונם ובו שטחי אחסנה לכ-15 אלף מכולות (T.E.U's), המסודרות בשלוש מכולות לגובה. במסוף קיימים התקנים לכ-400 מכולות קירור.

הרציף המערבי משתרע על שטח של כ-100 דונם. הרציף כולל: מבנים, חניונים, נתיבי נסיעה ושטחי אחסון לכ-700 מכולות (T.E.U's). מסוף המכולות כולל גם שתי מסילות רכבת באורך של כ-225 מ', כל אחת, עם קו הזנה אחד ועם שני עגורני שער.

שינוע מטען כללי

שינוע המטען הכללי בעולם הולך ומצטמצם לטובת שינוע במכולות. מגמה זו באה לידי ביטוי גם בנמל חיפה: שינוע המטען הכללי והתפוזות בנמל הצטמצם מ-2,502 אלפי טונות בשנת 1996 ל-1,636 אלפי טונות בשנת 2005 (ירידה של 34.6%). לעומת זאת, שינוע המכולות בנמל גדל מ-548 אלפי T.E.U's בשנת

מסוף הכימיקלים

העברת נוסעים

- הגדלת מספר מנופי הגשר במסוף המערבי - מ-2 ל-3.
- שיפוץ אזור ערוגות אחסון המכולות (B+C), במסוף המזרחי והארכתו.
- פתיחת מסוף קישון מזרח (מתוכננת לשנת 2008) עם 3-2 מנופי גשר ועם 2 עגורני חוף.
- פיתוח שטחי אחסון מכולות ב"חוף שמן".
- הוספת ציוד שינוע מכולות, עגורנים ניידים, גוררים, נגררים ומלגוזות.
- הוספת ערוגת רכבת במסוף המזרחי, ושיפוץ שלוחת הרכבת בנמל הקישון.
- הטמעת מערכת תפעול ממוחשבת (TOS - Terminal Operating System) לתכנון, לארגון ולניהול מסופי המכולות.
- הטמעת מערכת מחשוב כוללת (ERP - Enterprise Resource Management) לתחומים לוגיסטיים, פיננסיים ומשאבי-אנוש.

מסוף נוסעים חדש ומפואר משמש את הנוסעים. את הנמל פוקדים שני סוגי נוסעים: נוסעי אוניות סוור, הפוקדות את הנמל ליום-יומיים; ונוסעי אוניות קו, המלווים בחלקם גם במכוניות. מסוף הנוסעים נמצא ליד מינגש, המאפשר בו-זמנית עגינה לשלוש אוניות. נוסף על-כך, קיים רציף אצבע לעגינה בו-זמנית של שתי אוניות נוסעים (אחת מכל צד). גשר עילי מחבר את המסוף עם עורק תחבורה ראשי ועם רחבה שליד תחנת הרכבת.

אזור הנמל הראשי

- תכנית ההשקעות לטווח ארוך (עד שנת 2020) כוללת את הפעולות הבאות:
- הקמת מסוף הכרמל - שלב א'. פעילות זו תגדיל את קיבול תנועת המכולות בנמל ל-2 מיליוני T.E.U's בשנה. התחלת תפעול המסוף (שלב א') מתוכננת לרבעון האחרון של שנת 2008. המסוף יכלול: 700 מטר רציף, 7 מנופי גשר, 15 מנופי שער. עומק המים ליד הרציף יהיה 15.0 מ' (עומק המתאים לאוניות בעלות נפח מטען עד T.E.U's 10,000).
  - הקמת מסוף כרמל - שלב ב'. פעילות זו תגדיל את קיבול תנועת המכולות בנמל ל-3 מיליוני T.E.U's בשנה. התחלת תפעול המסוף (שלב ב') מתוכננת לשנת 2012. התכנית כוללת את הכפלת שטחי האחסון והרציפים ואת הארכת שובר הגלים הראשי ב-500 מ'.
  - הקמת מערכת שערים חדשה באזור "חוף שמן".
  - הכשרת שטחי אחסון למכולות מלאות ולמכולות ריקות בעורף הנמל. תכניות נוספות עד שנת 2020 כוללות:
  - הקמת רציף כימיקלים חדש בחיפה מזרח.
  - העברת מוח הדלק לחיפה מזרח.
  - הקמת מסוף מכולות חדש נוסף בחיפה מזרח.

תכנית הפיתוח של נמל חיפה

מימוש תכניות הפיתוח יאפשר לנו להגשים את חזון הנמל ולמצבו, כנמל מוביל בסטנדרט עולמי. אך חשוב מכול - מימוש התכניות יאפשר ללקוחותינו לנהל עסקים טובים יותר, מסכם לאסקי.

שירותי נמל ושירותים ימיים

שירותי הנמל כוללים, לדוגמה: שירותי כניסה לנמל; שירותי סירות להסעת נוסעים ואנשי צוות לאוניות, העוגנות ליד שובר הגלים ובמפרץ; אספקת מי-שתייה; פינוי מי שיפוליים (נוזלים), המתנקזים אל החלקים הנמוכים ביותר של כלי השיט, כתוצאה מדליפות צנרת ומכלולים שונים) והפרדתם במתקן מאושר; איסוף אשפה מאוניות; שירותי מנייה סמוך לאוניות; שירותים מטאורולוגיים ועוד. השירותים הימיים כוללים, לדוגמה: שירותי ניתוב, שירותי גוררות, עגינה וקשירה, אספקת מים, אספקת דלק ושירותי תצפית.

"בחמש השנים הקרובות יושקעו בנמל חיפה יותר משלושה מיליארדי ש"ח בתכנית פיתוח שאפתנית, שתאפשר לחברת נמל חיפה לשמר את מעמדו של נמל חיפה כנמל המוביל בישראל, להציע את שירותיו למדינות ממזרח לישראל, ולמצבו כנמל HUB מרכזי באגן המזרחי של הים התיכון", אומר לאסקי ומפרט את התכניות לטווחים הקצר והארוך.

"תכנית הפיתוח לטווח הקצר (השנים: 2006-2008) כוללת את הפעולות הבאות:

- הגדלת מספר מנופי הגשר במסוף המזרחי - מ-8 ל-10.

26-27 במרץ 2007

מרכז הירידים והקונגרסים, גני התערוכה ת"א

כחוסות:

מכירת שטחי התצוגה בעיצומה - לפרטים ותיק תערוכה טל. 03-9007920